

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
โคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ
Peoples Participation in Formulating Development Plan of
Khokphetphatthana Subdistrict Administrative Organization,
Bamnet Narong District, Chaiyaphum Province

วีณา โชว์ใหม่¹ นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา²

Weena Showmai, Nipon Sasithornsawapha

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชาชนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 368 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษวิจัย พบว่าระดับปัจจัยในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้นำชุมชน ด้านทัศนคติ และด้านการจูงใจ ตามลำดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนามากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการ

Received: 2022-06-09 Revised: 2022-08-04 Accepted: 2022-08-05

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program Public Administration College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nawaphorn1818@gmail.com

² วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University

ตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และประชาชนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนา

Abstract

The purpose of this research was to study the level of participation in the preparation of the Sub-District Administrative Organization Development Plan. and to study the comparison of participation in the preparation of the development plan of the Sub-district Administrative Organization of the people in the Khok Phet Phatthana Subdistrict Administrative Organization Bamnet Narong District Chaiyaphum Province Classified by personal factors The samples used in the research People of Khok Phet Phatthana Subdistrict Bamnet Narong District Chaiyaphum Province, aged 18 years and over, 368 people. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and analysis of variance. The statistical significance was determined at the 0.05 level. The results of the study revealed that the factors involved in the preparation of the Sub-District Administrative Organization Development Plan of the people in the Khok Phet Phatthana Subdistrict Administrative Organization Bamnet Narong District Chaiyaphum Province at a high level When considering each aspect, it was found that the cognitive At the highest level, followed by community leaders, attitudes, and motivation respectively. Bamnet Narong District Chaiyaphum Province at a high level When considering each aspect, it was found that the opinion on the participation of the people in the preparation of the development plan was the most. The aspect of participation in receiving benefits, followed by participation in decision-making. and the least participation of the people in the preparation of the development plan is the participation in the operation. and people of Khok Phet Phatthana Sub-district Bamnet Narong District Chaiyaphum Province with different personal factors There was an opinion on the level of participation in the preparation of the Sub-District Administrative Organization development plan of the people in the Khok Phet

Phatthana Subdistrict Administrative Organization. Bamnet Narong District
Chaiyaphum Province no different

Keywords: Public Participation, Development Plan

บทนำ (Introduction)

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) โครงการหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ก็จะต้องสนองความต้องการของประชาชน ทำให้เกิด การพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อต้องการให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง ซึ่งถือว่าเป็นหลักในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน พบว่าประชาชนไม่ให้ความสำคัญ การดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มักเป็นการตัดสินใจดำเนินการจากผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่เพียงฝ่ายเดียว การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะบริหารงานให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน (ภัทรวรรณ วรเสฏฐ์ธำกูร, นพฤทธิ จิตรสายธาร, และวันชัย สุขตาม, 2563)

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นต้องเป็นแผนที่ครอบคลุมปัญหาทุกด้านที่เกิดขึ้นจริงในองค์การบริหารส่วนตำบลและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง มีการบูรณาการและนำไปสู่การปฏิบัติได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ยังคงมีทรัพยากรจำกัดทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นของตน แผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นแผนยุทธศาสตร์ อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีความสำคัญดังนี้ 1) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 2) ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ เข้ามาในองค์กร 3) ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา 4) เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน และ 5) ทำให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน (กรมการปกครอง, 2547)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จ

ณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปศึกษาต่อในครั้งถัดไป หรือในระดับที่สูงขึ้น และยังสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่และองค์กรอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Purpose or Objective)

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชาชนที่อาศัยในตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,547 คน ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564 (สำนักทะเบียนอำเภอบำเหน็จณรงค์, 2564)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนที่อาศัยในตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 368 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยในตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

3.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัคซีนทางเลือกของประชาชน

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเอกสารทางวิชาการ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่ตามห้องสมุดตามสถาบันการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ห้องสมุดของส่วนราชการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ศึกษาวิจัยนำผลจากการศึกษาข้อที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

3.2.3 ดำเนินการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาคณาจารย์อิสระ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

3.3.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญรัมย์ ซึ่งมีประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษาจำนวน 50 ราย โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) และหาค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของ Cronbach โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยในตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 368 คน และได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยมีการกำหนดคุณสมบัติไว้ล่วงหน้า คือ ประชาชนที่อาศัยในตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากตำราเอกสาร และค้นคว้าจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

5.1.1.1 เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)

5.1.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

5.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

5.2.1 T-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

5.2.2 F-test ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ (Least Significant Different: LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.96	1.08	มาก	2
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.88	1.17	มาก	4
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.01	.98	มาก	1
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.94	.82	มาก	3
รวม		3.95	1.01	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำแผนพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (\bar{X} = 3.95, S.D. = 1.01) โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนามากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.01, S.D. = .98) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.88, S.D. = 1.17)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้ ประชาชนตำบลโคกเพชรพัฒนา มีความคิดเห็นต่อระดับปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) โดยในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.01) สอดคล้องกับภัทรวรรณ วรเสฏฐ์ฐาภูร, นพฤทธิ์ จิตรสายธาร, และวันชัย สุขตาม (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาตามแผนพัฒนาตำบล รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลและได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขลดปัญหาของท้องถิ่นและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การร่วมประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในวางแผนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อร่วมในการวางแผนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาตามแผนพัฒนาตำบล 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณประโยชน์ของชุมชนและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมภายในชุมชนรองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมดำเนินการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นในชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานในการจัดทำแผนการพัฒนาตำบล 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การดำเนินโครงการกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้รองลงมาได้แก่ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในงานด้านการพัฒนาเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับตำบลและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ร่วมประชุมในการสรุปผลการดำเนินงานติดตามวิเคราะห์ ผลกระทบของโครงการกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 (มาตรา 3 วรรค 1) หลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล จึงทำให้การรับรู้ของเพศชายและเพศชายไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ลักษณะด้านประชากรศาสตร์เป็นปัจจัยที่นักการตลาดนิยมนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาด เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น บุคคลที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ย่อมมีความคิด ทักษะคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลเป็นลักษณะที่สำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรและช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย ในขณะที่ลักษณะด้านจิตวิทยาและสังคม วัฒนธรรม ช่วยอธิบายถึงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสามารถเข้าถึงและมีประสิทธิผลต่อการกำหนดตลาดเป้าหมาย ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อที่มีแนวโน้มสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ในขณะเดียวกันลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นเรื่องของความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น และรวมถึงการเชื่อมต่อของภูมิหลังของบุคคลกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น อาชีพ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา เป็นผลรวมทำให้สามารถใช้ประเด็นดังกล่าวในการศึกษาเชื่อมต่อถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยทางธุรกิจที่เกิดขึ้นกับพนักงานหรือบุคลากรในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน โดยมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือภูมิหลังของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นนปะติ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาของค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามปัจจัยคุณลักษณะ พบว่า ปัจจัยส่วน

บุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ รายได้ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านการศึกษามีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการรับรู้ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้กำหนดความเชื่อมั่นไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา ควรให้ความสำคัญด้านทัศนคติ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา ควรให้ความสำคัญด้านการปฏิบัติการ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพชรพัฒนา อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านอื่น ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมการวิจัยเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบรายละเอียดเชิงลึกและปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น และสามารถนำไปวิเคราะห์พร้อมทั้งปรับปรุงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมการปกครอง. (2547). *กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ องค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ภัทรวรรณ วรเสฏฐ์ฐากร, นพฤทธิ จิตรสายธาร, และวันชัย สุขตาม. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 22(1), 119-133.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ฉบับพิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.

- ลัดดาวรรณ นนปะติ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. *วารสารการบริหารปกครอง*. 5(2), 289-305.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564). *การบริหารงานภาครัฐแบบมีส่วนร่วม*. สืบค้น 25 กรกฎาคม 2564 จาก <https://www.opdc.go.th/content/Mjc4Nw>